

บทสรุป

การวิจัยเรื่องสัมพันธภาพระหว่างบุคลิกภาพและผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีปีสุดท้าย มหาวิทยาลัยมหิดล ผู้วิจัยมีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่าจะมีบุคลิกภาพด้านใดสัมพันธ์กับผลการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ปีสุดท้ายของมหาวิทยาลัยมหิดลบ้าง และเมื่อใช้บุคลิกภาพด้านต่างๆร่วมกันทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแล้ว จะทำนายได้กับนักศึกษาคณะใดบ้าง โดยใช้ตัวอย่างประชากรเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีปีสุดท้ายของคณะแพทยศาสตร์ รามาศิบัติ คณะเกษตรศาสตร์ คณะสาธารณสุขศาสตร์ และคณะเทคนิคการแพทย์ คณะละ 30 คน คณะทันตแพทยศาสตร์และคณะพยาบาลศาสตร์คณะละ 26 คน รวมตัวอย่างประชากร 172 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่แบบสำรวจบุคลิกภาพทั่วไปฉบับภาษาไทย ซึ่ง สุวรรณา ฉานวงศ์ และคณะ แปลมาจากแบบสำรวจบุคลิกภาพ แคลิฟอร์เนีย ไฮโคโลจิคัล อินเวนทอรี (California Psychological Inventory) ของ แฮร์ริสัน จี. กัฟ (Harrison G. Gough) วัคบุคลิกภาพ 16 ลักษณะ และรวมลักษณะบุคลิกภาพที่อยู่ใกล้เคียงกันไว้หมวดเดียวกันได้สี่หมวด ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยได้แก่คะแนนที่ได้จากการตอบแบบสำรวจบุคลิกภาพ และคะแนนเฉลี่ยผลการเรียนตลอดปี ปีการศึกษา 2516 ของนักศึกษาที่ใช้เป็นตัวอย่างประชากร การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้หาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพกับผลสัมฤทธิ์ โดยแบ่งเป็นสองตอนคือ ตอนที่หนึ่งหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพทั้ง 16 ด้าน และที่รวมเป็นสี่หมวดกับคะแนนผลสัมฤทธิ์ควยวิธีของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation) กับตอนที่สอง หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างบุคลิกภาพทั้ง 16 ด้าน และที่รวมเป็นสี่หมวด กับคะแนนผลสัมฤทธิ์ ควยวิธีอินเวอร์ส แมตริก (Inverse Matrix)

ขอคนพบ

การหาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพและผลสัมฤทธิ์ ได้ขอคนพบดังนี้

1. ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 ลักษณะบุคลิกภาพที่มีความสัมพันธ์ในทางบวก

กับผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาคณะแพทยศาสตรรามาธิบดี มีสองด้านคือ ด้านการสร้างควมประ-
 ทับใจให้กับผู้อื่น (Gi) และด้านสัมฤทธิ์ผลที่เกิดจากการทำตามผู้อื่น (Ac) และที่ระดับความ
 มีนัยสำคัญ .10 ลักษณะบุคลิกภาพด้านการควบคุมตนเอง (Sc) มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับ
 ผลสัมฤทธิ์ แต่ลักษณะบุคลิกภาพด้านความสามารถที่จะบรรลุถึงสถานการณ์ (Cs) มีความ
 สัมพันธ์ในทางลบกับผลสัมฤทธิ์

2. ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .10 ลักษณะบุคลิกภาพที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ของ
 นักศึกษาคณะเภสัชศาสตร์ มีสองด้าน เป็นความสัมพันธ์ในทางบวกหนึ่งด้านคือ บุคลิกภาพ
 ด้านความรับผิดชอบ (Re) และเป็นความสัมพันธ์ในทางลบหนึ่งด้านคือ บุคลิกภาพด้านความ
 สามารถที่จะบรรลุถึงสถานการณ์ (Cs)

3. ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .10 ลักษณะบุคลิกภาพที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ของ
 นักศึกษาคณะทันตแพทยศาสตร์ มีสองด้าน เป็นความสัมพันธ์ในทางบวกหนึ่งด้านคือ บุคลิกภาพ
 ด้านการยอมรับตนเอง (Sa) และเป็นความสัมพันธ์ในทางลบหนึ่งด้านคือ บุคลิกภาพด้านการ
 สร้างความประทับใจให้กับผู้อื่น (Gi)

4. ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 ลักษณะบุคลิกภาพที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ของ
 นักศึกษาคณะสาธารณสุขศาสตร์ มีสองด้าน เป็นความสัมพันธ์ในทางบวกหนึ่งด้านคือ บุคลิกภาพ
 ด้านลักษณะที่พบในคนทั่วไป (Cm) เป็นความสัมพันธ์ในทางลบหนึ่งด้านคือ บุคลิกภาพด้านการ
 สร้างความประทับใจให้กับผู้อื่น (Gi) และที่ระดับความมีนัยสำคัญ .10 บุคลิกภาพด้านการ
 ควบคุมตนเอง (Sa) มีความสัมพันธ์ในทางลบกับผลสัมฤทธิ์

5. ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 ลักษณะบุคลิกภาพที่มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับ
 ผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาคณะเทคนิคการแพทย์มีหนึ่งด้านคือ บุคลิกภาพด้านลักษณะที่พบในคนทั่วไป
 (Cm)

6. ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .10 ลักษณะบุคลิกภาพที่มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับผล
 สัมฤทธิ์ ของนักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ มีสองด้านคือ บุคลิกภาพด้านการยอมรับตนเอง (Sa)
 และด้านสัมฤทธิ์ผลที่เกิดจากการเป็นตัวของตัวเอง (Ai)

7. เมื่อรวมลักษณะบุคลิกภาพทั้ง 16 ด้าน เป็นหมวดใหญ่ ๆ สี่หมวดแล้ว ลักษณะ
 บุคลิกภาพหมวดที่สอง ซึ่งวัดบุคลิกภาพด้านวุฒิภาวะความรับผิดชอบ และโครงสร้างค่านิยม

ทางสังคม มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาคณะแพทยศาสตร์รามธิบดี อย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

8. ลักษณะบุคลิกภาพทั้ง 16 ด้าน ร่วมกันทำนายสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนได้เพียง คณะเดียวคือ คณะแพทยศาสตร์รามธิบดี ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างบุคลิกภาพ 16 ด้าน กับผลสัมฤทธิ์ มีนัยสำคัญที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

9. ลักษณะบุคลิกภาพเมื่อรวมเป็นหมวดใหญ่ ๆ สี่หมวดแล้ว ร่วมกันทำนายสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักศึกษาคณะใด ๆ ไม่ได้เลย เนื่องจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างบุคลิกภาพสี่หมวด กับผลสัมฤทธิ์ไม่มีนัยสำคัญ ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .10

อภิปรายผลการวิจัย

ข้อค้นพบที่ได้สนับสนุนสมมติฐานของการวิจัย มีความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพ และสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน เป็นที่น่าสังเกตว่าลักษณะบุคลิกภาพที่สัมพันธ์กับสัมฤทธิ์ผลอย่างมีนัยสำคัญของนักศึกษาคณะต่าง ๆ ไม่เหมือนกันเลย แสดงว่านักศึกษาที่เรียนต่างคณะกันในมหาวิทยาลัยมหิดลนั้นมีลักษณะบุคลิกภาพที่เด่น ๆ ต่างกัน กล่าวคือ นักศึกษาคณะแพทยศาสตร์รามธิบดีจะมีลักษณะบุคลิกภาพที่ส่งเสริมสัมฤทธิ์ผล 3 ด้าน คือ ด้านการควบคุมตนเอง (Se) การสร้างความประทับใจให้กับผู้อื่น (Gi) และ สัมฤทธิ์ผลที่เกิดจากการทำตามผู้อื่น (Ac) นั่นคือ คนที่จะเรียนแพทยได้คะแนนสูงนั้น ต้องเป็นคนที่มีความพอคของการควบคุมตนเอง สุขุม เยือกเย็น อวดทน ซื่อสัตย์ มีความพะวงกับปฏิภพที่ผู้อื่นมีต่อตน ชอบให้ความร่วมมือกับผู้อื่น และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี

สำหรับนักศึกษาคณะเภสัชศาสตร์ คนที่จะเรียนคณะเภสัชศาสตร์ได้คะแนนสูง ต้องเป็นคนที่มีความรับผิดชอบสูง มีความเอาใจใส่ในกิจการงานชอบวางแผนก่อนลงมือทำงาน มีความรับผิดชอบ ละเอียด รอบคอบ พึ่งตนเอง เพราะลักษณะบุคลิกภาพที่เด่นของนักศึกษาคณะนี้คือ บุคลิกภาพด้านความรับผิดชอบ (Re)

สำหรับนักศึกษาคณะทันตแพทยศาสตร์ มีลักษณะบุคลิกภาพที่เด่นคือ บุคลิกภาพด้านการยอมรับตนเอง (Sa) แสดงว่านักศึกษาที่จะเรียนทันตแพทยได้คะแนนดีนั้น ต้องเป็นคนฉลาด กล้าพูด เอาตนเองเป็นที่ตั้ง และมีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความสามารถในการที่จะคิด

และทำอย่างอิสระ

สำหรับนักศึกษาคณะสาธารณสุขศาสตร์และคณะเทคนิคการแพทย์ มีลักษณะบุคลิกภาพที่เหมือนกันคือ ลักษณะที่พบทั่วไปในคนส่วนมาก (Cm) ดังนั้นผู้ที่ประสบความสำเร็จในการเรียนในคณะสาธารณสุขศาสตร์ และคณะเทคนิคการแพทย์อย่างใด จะต้องมึลักษณะที่แสดงว่าเป็นคนที่เชื่อถือได้ มีวาทะศิลป์ ฟังพาได้ มีความจริงจัง อคทน ซื่อสัตย์ รู้จักบาปบุญคุณโทษ มีสำนึกสำนึกและการตัดสินใจที่ดี

สำหรับนักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ มีลักษณะบุคลิกภาพที่เด่น 2 ลักษณะคือ บุคลิกภาพคานสัมพันธ์ผลที่เกิดจากการเป็นตัวของตัวเอง (Ai) และบุคลิกภาพคานการยอมรับตนเอง (Sa) แสดงว่าผู้ที่เรียนพยาบาลสำเร็จใจคะแนนดี ต้องเป็นคนที่มีความพร้อมทางบุคลิกภาพ เข้มแข็ง มีอำนาจเหนือผู้อื่น เห็นการณ์ไกล ฟังตนเองได้ มีความฉลาด สามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเอง กล้าพูด และมีความสามารถที่จะคิดและทำอย่างอิสระ

จะเห็นได้ว่า บุคลิกภาพของนักศึกษาคณะต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัยมหิดลที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์อย่างมีนัยสำคัญนั้น ส่วนใหญ่แล้วจะไม่เหมือนกัน นอกจากนั้นแล้ว บุคลิกภาพบางลักษณะ มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ในนักศึกษาคณะหนึ่ง แต่กลับมีความสัมพันธ์ในทางลบกับผลสัมฤทธิ์ในนักศึกษาอีกคณะหนึ่ง เช่น บุคลิกภาพคานการสร้างความประทับใจให้กับผู้อื่น (Gi) และคานการควบคุมตนเอง (Sa) มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ในนักศึกษาคณะแพทยศาสตร์รามธิบดี แต่มีความสัมพันธ์ในทางลบกับนักศึกษาคณะสาธารณสุขศาสตร์ ที่เป็นดังนี้ แสดงว่าลักษณะบุคลิกภาพของนักศึกษา 2 คณะนี้แตกต่างกันมาก

ถ้าจะพิจารณาถึงลักษณะบุคลิกภาพที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์โดยไม่คำนึงว่าเป็นนักศึกษาในคณะใด จะเห็นว่ามึทั้งหมด 7 คานด้วยกันคือ คานการยอมรับตนเอง (Sa) ความรับผิดชอบ (Re) การควบคุมตนเอง (Se) การสร้างความประทับใจให้กับผู้อื่น (Gi) สัมฤทธิ์ผลที่เกิดจากการทำตามผู้อื่น (Ac) สัมฤทธิ์ผลที่เกิดจากการเป็นตัวของตัวเอง (Ai) และลักษณะที่พบในคนส่วนมาก (Cm) ซึ่งผลการวิจัยนี้ใกล้เคียงกับผลการวิจัยของ พวงรัตน์ ทวีรัตน์¹ ที่พบว่า ลักษณะบุคลิกภาพที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์โดยไม่คำนึง

¹ พวงรัตน์ ทวีรัตน์, เรื่องเดิม.

ถึงว่าเป็นนักเรียนในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค มีทั้งหมด 9 ด้านคือ การมีอำนาจเหนือผู้อื่น (Do) ความสามารถที่จะบรรลุถึงสถานภาพ (Cs) การเข้าสังคม (Sy) การยอมรับตนเอง (Sa) ความรับผิดชอบ (Re) ลักษณะที่พบในคนส่วนมาก (Cm) สัมฤทธิผลที่เกิดจากการทำตามผู้อื่น (Ac) สัมฤทธิผลที่เกิดจากการเป็นตัวของตัวเอง (Ai) และประสิทธิภาพทางสมอง (Ie)

นอกจากนี้ยังคล้ายคลึงกับผลการวิจัยของ แฟลเฮอร์ตี และ รุทเซล² (Flaherty and Reutzel) ที่พบว่านักเรียนหญิงที่เข้าเรียนในวิทยาลัยเม้าท์เมอเรซ ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ไคคะแนนบุคลิกภาพด้านอำนาจเหนือผู้อื่น (Do) การยอมรับตนเอง (Sa) ความรับผิดชอบ (Re) สัมฤทธิผลที่เกิดจากการทำตามผู้อื่น (Ac) และประสิทธิภาพทางสมอง (Ie) สูงกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความมีนัยสำคัญ .01 และไคคะแนนบุคลิกภาพด้านความสามารถที่จะบรรลุถึงสถานภาพ (Cs) การเข้าสังคม (Sy) ความอดทน (To) สัมฤทธิผลที่เกิดจากการเป็นตัวของตัวเอง (Ai) และควมมีลักษณะของหญิง (Fe) สูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เป็นที่น่าสังเกตว่า ลักษณะบุคลิกภาพด้านประสิทธิภาพทางสมอง (Ie) ซึ่งควรจะมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญ กับผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาทุกคน กลับไม่มีความสัมพันธ์กับสัมฤทธิผลของนักศึกษาคณะใดเลยในผลการวิจัยครั้งนี้ งานวิจัยที่สนับสนุนผลการวิจัยนี้ได้แก่ผลการวิจัยของ อี. เอช. บริงคแมน³ (E.H. Brinkmann) ที่พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันของบุคลิกภาพด้านประสิทธิภาพทางสมอง (Ie) ของนักเรียนชายที่ไคคะแนนจากการทำแบบทดสอบ ESS (Educational Set Scale) ไคคะแนนสูงและต่ำ

สำหรับผลการวิจัยที่ใช้ลักษณะบุคลิกภาพทุกด้านรวมกันทำนายสัมฤทธิผลในการเรียนของนักศึกษาคณะต่าง ๆ ซึ่งผลปรากฏว่าบุคลิกภาพ 16 ด้าน รวมกันทำนายความสำเร็จในการเรียนในคณะแพทยศาสตรรามาธิบดีได้เพียงคณะเดียว ทั้ง ๆ ที่ความสัมพันธ์พหุคูณระหว่างบุคลิกภาพกับผลสัมฤทธิ์ค่อนข้างสูงในทุกคณะ ที่เป็นดังนี้เนื่องจากจำนวนตัวอย่างในการวิจัย

²M. Rita Flaherty and il en Reutzel, op. cit., p. 409-410.

³E.H. Brinkmann, op. cit., p. 221-223.

มีจำนวนน้อยเกินไป ถ้าหากมีตัวอย่างจำนวนมากกว่านี้ บุคลิกภาพอาจจะทำนายความสำเร็จในการเรียนในคณะอื่น ๆ ได้อีก โดยไม่จำเป็นต้องเป็นบุคลิกภาพเหล่านั้นต้องเป็นบุคลิกภาพที่วัดเกี่ยวกับความสามารถที่จะบรรลุถึงความสำเร็จและประสิทธิภาพทางสมอง (Measure of Achievement Potential and Intellectual Efficiency) ตามที่ กัท⁴ (Gough) ได้จัดไว้ คือลักษณะบุคลิกภาพด้านสัมฤทธิ์ผลที่เกิดจากการทำตามผู้อื่น (Ac) สัมฤทธิ์ผลที่เกิดจากการเป็นตัวของตัวเอง (Ai) และประสิทธิภาพทางสมอง (Ie) ส่วนบุคลิกภาพด้านอื่น ๆ (Non Intellectual Factors) กำลังเป็นที่พึงเล็งว่าจะมีบทบาทต่อสัมฤทธิ์ผลในการเรียนหรือไม่ ดังที่นักจิตวิทยาการศึกษาหลายท่านกำลังให้ความสนใจศึกษาอยู่

นอกจากนี้ การที่รวมลักษณะบุคลิกภาพ 16 ด้านเข้าเป็นหมวดใหญ่ ๆ 4 หมวด แลวนำมารวมทำนายสัมฤทธิ์ผลในการเรียน ปรากฏว่าไม่สามารถทำนายสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักศึกษาคณะใดได้เลย แสดงว่าลักษณะบุคลิกภาพที่รวมเป็นหมวดใหญ่ ๆ นั้น อาจมีความคลุมเครือ ไม่ชัดเจนเพียงพอที่จะบอกได้ว่าลักษณะคนที่ใดคะแนนบุคลิกภาพหมวดใดหมวดหนึ่งสูงหรือต่ำจะมีผลสัมฤทธิ์สูงหรือต่ำควยหรือไม่ ซึ่งความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพทั้ง 4 หมวดกับสัมฤทธิ์ผลนี้ ยังไม่มีผู้ใดสนใจศึกษาไว้ แม้แต่ตัวเอง ก็เพียงแต่บอกว่าสามารถรวมบุคลิกภาพที่คล้ายคลึงกัน ทั้ง 16 ด้าน เข้าเป็น 4 หมวดใหญ่ ๆ เท่านั้นเอง

ข้อเสนอแนะ

1. เนื่องจากบุคลิกภาพที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาแต่ละคณะไม่เหมือนกันเลย จึงควรจะได้มีการ เปรียบเทียบลักษณะบุคลิกภาพของนักศึกษาแต่ละคณะ เพื่อจะทำไ้ทราบรายละเอียดเกี่ยวกับบุคลิกภาพของนักศึกษาแต่ละคณะได้ดีขึ้น

⁴ Gough, Manual for the California Psychological Inventory,

2. ควรจะได้เปรียบเทียบลักษณะบุคลิกภาพของนักศึกษาที่เรียนอยู่ชั้นปีที่ 2 และปีสุดท้าย ว่าต่างกันหรือเหมือนกันอย่างไร เพื่อจะได้ทราบถึงลักษณะบุคลิกภาพที่ส่งเสริมสัมฤทธิ์-ผลในการเรียนในคณะต่าง ๆ ได้ชัดเจนขึ้น

3. ควรจะได้มีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพและผลสัมฤทธิ์ โดยการใช้นำสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบพาร์เชียล (Partial Correlation) เพื่อควบคุมตัวแปรเกินอื่น ๆ เช่น อายุ, ฐานะทางเศรษฐกิจสังคม ซึ่งอาจมีผลต่อการวิจัย

4. เนื่องจากการวิจัยนี้จำกัดเฉพาะนักศึกษาคณะต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัยมหิดลเพียง 6 คณะ ซึ่งแต่ละคณะมีจำนวนนักศึกษาน้อย ตัวอย่างประชากรที่ได้ อาจเป็นตัวอย่างที่ไม่ดีนัก ดังนั้นถ้ามีการวิจัยเรื่องนี้ต่อไป ควรจะใช้ตัวอย่างประชากรที่เรียนคณะเดียวกัน จากมหาวิทยาลัยอื่นด้วย จะทำให้ตัวอย่างประชากรที่ได้เป็นตัวแทนที่ดีกว่านี้

5. เนื่องจากการวิจัยนี้ใช้คะแนนเฉลี่ยผลการเรียนตลอดปี แทนผลสัมฤทธิ์ในการเรียน ซึ่งอาจจะใช้ได้ไม่ดีนัก ถ้าหากจะแทนผลสัมฤทธิ์ในการเรียนด้วยคะแนนเรียนตลอดหลักสูตร อาจทำให้ผลการวิจัยที่ได้ถูกต้องดีกว่านี้

6. ควรจะได้มีการหาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้แบบสำรวจบุคลิกภาพหลาย ๆ แบบ กับกลุ่มตัวอย่างเดียวกัน จะทำให้ผลการวิจัยน่าเชื่อถือยิ่งขึ้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย